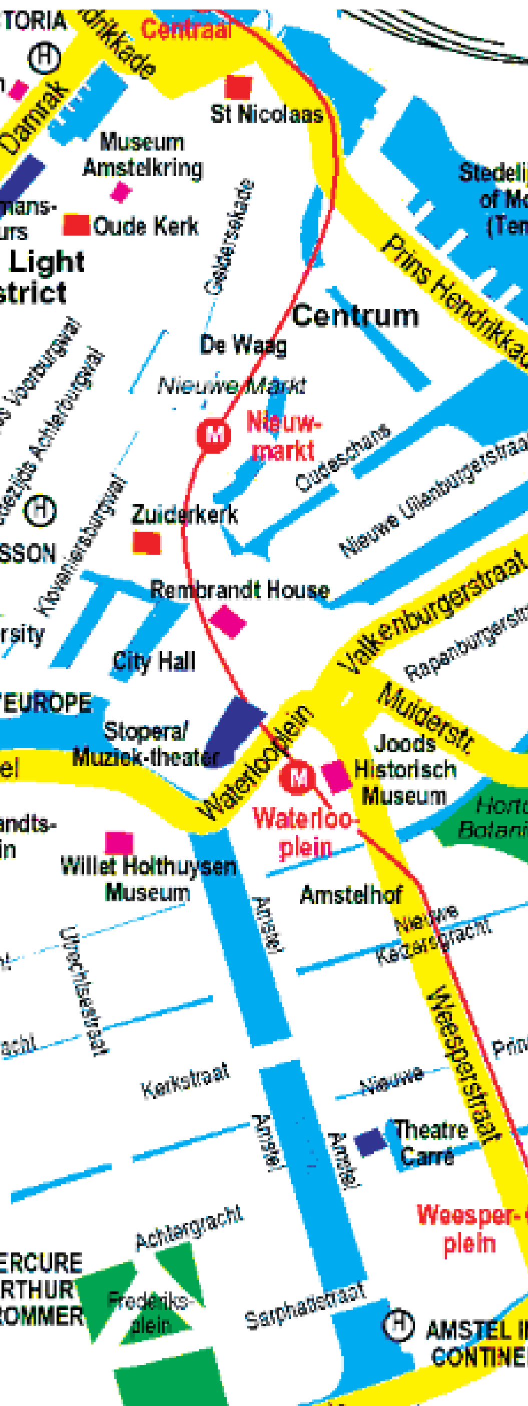

URBAN
ART
NOW
Amsterdam, October 2016.



KA-MATRIX je uz potporu zaklade Kultura Nova organizirao sredinom listopada 2016. godine studijsko putovanje u Amsterdam i Utrecht kako bi se ostvarili novi kontakti s više nizozemskih umjetnika, voditelja nezavisnih umjetničkih prostora i producenata u kulturi te zajednički planiralo buduće suradnje i kulturne razmjene s domaćim organizacijama.
Uz sastanke s organizatorima aktivnosti, voditeljima centara u Amsterdamu (W139, OT301, NDSM, Arti et Amicitiae) i Utrechtu (De Pionier - Critical Mass), te s multimedijskim umjetnicima odlazak je bio još jedna prilka za upoznavanje s načinom rada, financiranja, upravljanja i programiranja aktivnosti i prostora, kao i estetskim, tehničkim i društveno angažiranim pristupom radu.

Amsterdam je jedan od najznačajnijih svjetskih kulturnih centara. To potvrđuje i činjenica da desetak posto od gotovo devetsto tisuća stanovnika radi u kulturi, od javnih ustanova, gradskih ureda i komercijalnih kulturnih pogona pa do autonomnih kulturnih centara. Stoga nije teško zamisliti da se svakodnevno događa više različitih kulturnih sadržaja, bez obzira o kojem se vidu kulturne produkcije, žanra ili estetike radi. Već površno pretraživanje mnogobrojnih web-portala otvara puno mogućnosti za promišljanje, no želja za pronalaskom centara čiji se rad (da o financijama ne govorimo), može na neki način usporediti i "preslikati" na Hrvatsku, donekle otežava potragu.

Na sreću, Amsterdam daje toliko mogućnosti da se, bez obzira na dugo naslijeđe nezavisne kulturne scene i visok profesionalizam nezavisnih pogona, mogu pronaći prostori i umjetnici čije se djelovanje uvjetno može zamisliti i u domaćem kontekstu.

TRIP SUMMARY:

<prostori>

W139

NDSM

Critical Mass / De Pionier

Arti et Amicitiae

OT301

<umjetnici>

Alex Fischer

Marc Koolen

Djordje Simic / Djoxfutura

Nadia Benchangra

Vladimir Hristov

Bert Jacobs

Tabe Hemmes

Marcel van den Berg

<kalendar>

12.10. W139 - Als het zwart is heb je nog 5 minuten

12.10. Djoxfutura a.k.a. Djordje Simic

13.10. NDSM - Marc Koolen

13.10. Vladimir Hristov

14.10. Critical Mass (Utrecht)

15.10. W139 - Nadia Benchangra

15.10. OT301 - Alex Fischer

15.10. Arti et Amicitiae - Boogie Woogie Rhythm Section

2 zrakoplova



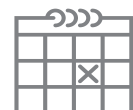
2 trajekta



3 vlaka



5 dana



2200 km



---

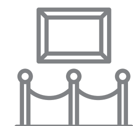
2 grada



3 izložbe



5 prostora



7 umjetnika



W139

Warmoesstraat 139
1012 JB Amsterdam
Netherlands

N 52° 22’ 25.31’’
E 4° 53’ 45.61’’

MJESTO ZA
SUVREMENU UMJETNOST


W139
WHITE WASH
#ALSHETZWARTIS HEBJENOG 5MINUTEN
THE BLACK COFFEE
SHOP
OPENING 7oct.
139
THIS IS NOT A TOURIST TRAP







Obilazak nezavisnih kulturnih centara Amsterdama dobro je početi u prostoru W139, osobito ako se u Amsterdam dođe vlakom. Prostor je udaljen 10-ak minuta hoda od Centraal Station i nalazi se u jednoj od turistički najprometnijih ulica, Warmoesstraat, nedaleko svjetski poznatog trga Dam. Početkom listopada 2016. godine tu je otvorena izložba / instalacija devet lokalnih umjetnika pod nazivom *Als het zwart is heb je nog 5 minuten*.



Na ulazu goste dočekuje **Tabe Hemmes**, jedan od umjetnika iz grupe koja je tijekom desetak dana postavljala izložbu unutar galerijskoga prostora. Osim dežurstva na ulazu Tebe na licu mjesta crta male radove kojima prekriva cijelo predvorje.



U centralnom dijelu postavljena je instalacija - kuhinja od recikliranih materijala, drveta, starog kuhinjskog pribora i posuđa koje su članovi kolektiva prikupili iz raznih izvora, od buvljaka do donacija prijatelja. Na završnoj zabavi koja će ujedno biti i zatvaranje izložbe dijelovi instalacije bit će razdijeljeni posjetiteljima. Zanimljivost instalacije je da se cijela "kuhinja" i koristi: član umjetničke grupe Marcel van den Berg priprema wok za svoju ekipu i gladne posjetitelje. Treći član dežurnog tima, **Bert Jacobs**, tijekom dana je uglavnom zadužen za nabavu sastojaka za večeru u okviru izložbe te davanje informacija posjetiteljima. Dio izložaka čini i jedna velika instalacija rasklopljena uoči otvaranja na male dijelove, koji se nalaze u omotnicama, i koje posjetitelji mogu odnijeti.


















W139 usmjeren je isključivo na nezavisnu scenu, konceptualne instalacije i izložbe nekomercijalnih autora, i kao takav opstaje dugi niz godina u samom centru Amsterdama, nedaleko glavnog kolodvora i trga Dam, nezaobilazne točke svih turističkih tura.

Prostor će najbolje predstaviti **Nadia Benchangra**, voditeljica galerije i umjetničkog centra: - W139 pokrenut je još 1979. godine od strane umjetnika nezadovoljnih stanjem u Amsterdamu gdje su u muzejima i galerijama mogli izlagati samo komercijalni umjetnici odnosno poznate “zvijezde” kulturne scene. Grupa umjetnika skvotirala je prostor starog kazališta i tu krenula raditi vlastite izložbe, postavljati instalacije dok se vikendima organiziralo pank koncerte. Mladi umjetnici napravili su prostor u kojem se umjetnici mogu neometano baviti istraživanjem i stvaranjem svojih radova. Nakon godina rada kao skvot tijekom 1990.-tih voditelji W139 otkupljuju zgradu po povoljnim uvjetima od gradskih vlasti.

Danas samostalni umjetnici i kolektivi ovdje imaju mjesto u kojem izrađuju i predstavljaju vlastite koncepte neometani od prostornih i tehničkih ograničenja koja imaju konvencionalni galerijski prostori.
Iako se koncept nije promijenio, i sami voditelji napominju rast prostora iz anti-establishment art skvota u visokoprofesionalnu izvaninstitucionalnu platformu za suvremenu umjetnost. Program današnjeg W139 obuhvaća rad nizozemskih i međunarodnih

umjetnika koji ovdje razvijaju novu, site-specific, umjetnost. Unatoč svim tehničkim uvjetima prostor nije izgubio onaj šarm i slobodu s kraja 1970.-ih.

Ulica u kojoj se nalazi, Warmoesstraat, jedna je od najposjećenijih od strane turista jer upravo tu počinje zona "crvenih svjetiljki" i "coffee shopova" pa lokalne vlasti s odobravanjem gledaju na "alternativnu" umjetničku ponudu koja, barem na ovoj adresi, skreće turiste s "uobičajene rute" centrom Amsterdama, a uz to daje priliku mladim umjetnicima za osmišljavanje vlastitih koncepata. W139 u potpunosti doprinosi slici grada kao jednog od najvažnijih svjetskih umjetničkih središta.

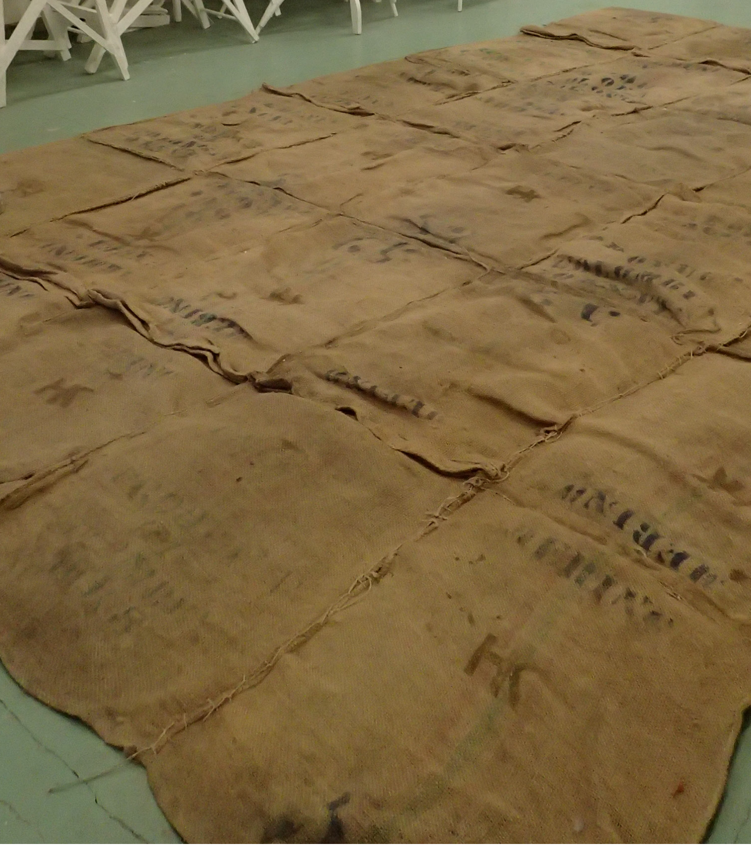
Osim spomenutoga, postoji još nekoliko drugih prostora koji pripremaju izložbe i instalacije. Jedno od najpoznatijih je kompleks nekadašnjeg brodogradilišta *NDSM, OT301*, klubovi *Radion, OCCII, Plantage*...








#RAW
#HEAT
#SWEAT





NDSM

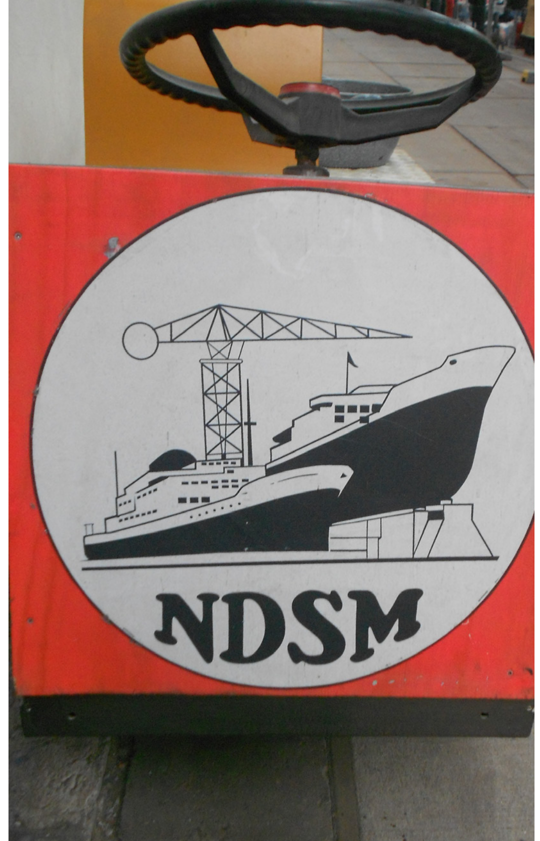
Tt. Neveritaweg 61
1033 WB Amsterdam
Netherlands

N 52° 23’ 55.98’’
E 4° 53’ 32.18’’

NOVI KULTURNI CENTAR AMSTERDAMA


Schmink!
platform

Sjeverni dio grada, Noord, nalazi se s druge strane kanala. Do nekadašnjeg brodogradilišta NDSM vozi stalna trajektna linija koja kreće s glavnog željezničkog kolodvora, Amsterdam Centraal. Za razliku od odlaska u NDSM prije dvije godine, ovaj put imam više vremena na raspolaganju, a dolazim s namjerom sastanka s **Marcom Koolenom**, umjetnikom i aktivistom koji uspješno spaja art, dizajn u prostoru i društveni angažman.
Marc svoje projekte bazira na iskorištavanju i prenamjeni brodskih kontejnera za instalacije u prostoru koje ujedno imaju i namjenu kao umjetnički ateljei, galerije, koriste se na festivalima za ugostiteljsku namjenu i slično.
Treehouse, grupa koju Marc vodi, ima ured u glavnoj hali NDSM, odmah uz Pick Up club. Glavni projekt na kojem



rade je umjetnički centar sastavljen od čak stotinu brodskih kontejnera u kojima se namjerava urediti prostore za umjetnike koji se bave različitim umjetničkim disciplinama, od raznih likovnih tehnika, preko glazbe i kazališta, do novih medija i društvenog aktivizma. Marc već ima dugogodišnje iskustvo rada s odbačenim kontejnerima i stvaranja novih mobilnih prostora za kulturne i društvene aktivnosti koji su pritom i sami umjetničke instalacije. Treehouse sad upravlja kompleksom od tridesetak kontejnera koji se koriste za razne namjene, od skladišta do ateljea i malih izložbenih prostora, no novim projektom definitivno pomiče granice

Idući umjetnik, **Vladimir Hristov**, samostalni je umjetnik porijeklom iz Makedonije koji već dvadeset godina živi i radi u Nizozemskoj. Vladimir također ima svoj umjetnički studio u glavnoj hali NDSM-a. Osim što živi i radi u Amsterdam Noord, novom gradskom











žarištu kreativnih industrija, stalno je uključen u razne zajedničke projekte i društveno-politički usmjerena kulturna događanja. Inspiraciju crpi iz prezasićenosti informacijama, izbjegličke krize, vjerskog nasilja, nacionalizma, financijskih nejednakosti u svijetu... Vladimir kaže kako umjetnik danas ne može ne vidjeti i ne reagirati na sve te stvari koje nas svakodnevno okružuju. Bez obzira što već gotovo dvadeset godina živi u Nizozemskoj, a surađuje s umjetničkim kolektivima širom svijeta, i dalje ima vrlo dobre kontakte s umjetnicima iz Makedonije.




















KAREL
L1


K1

DJOXFUTURA
AKA
DJORDJE SIMIC

djoxfutura.com
djoxfutura.tumblr.com/
www.facebook.com/djoxfuturawww.

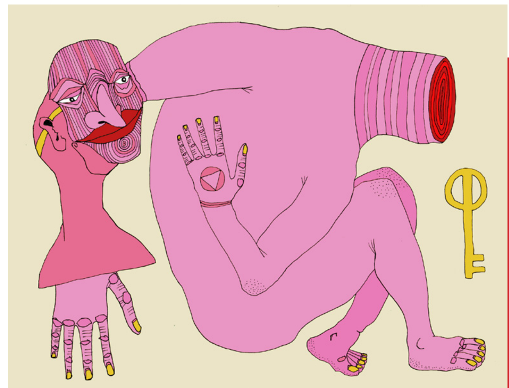
N unknown
E unknown

NADREALNI LIKOVI IZ
IZMIJENJENIH STANJA SVIJESTI



Još jedan umjetnik kojeg valja predstaviti je **Djordje Simic** iz Amsterdama. Djordja vjerojano najbolje poznaju članovi mnogih domaćih bendova s obzirom da često pomaže glazbenim sastavima s ovih prostora oko bookiranja koncerata i organiziranja dijela europskih turneja u Nizozemskoj. U Hrvatskoj je protekle godine nastupio sa svojim bendom **Nauseahtake** u kojem je zadužen za programiranje, elektroniku i sampleove i vizualizacije.

Uz glazbu bavi se i drugim oblicima umjetnosti od čega se izdvaja likovni rad koji stvara pod pseudonimom ***Djoxfutura*** (*facebook.com/ djoxfutura*). U radu kombinira različite stilove, tehnike i medije, a većinu njegovih djela čine nadrealni likovi iz izmijenjenih stanja svijesti. Osim platna, kao medij za rad koristi reciklirane materijale, a svoje uratke otiskuje na majice kao autorske radove ili za promociju svog i drugih nizozemskih sastava.





ALEX FISCHER FEAT. OT301

Overtoom 301
1054 HW Amsterdam
Netherlands

N 52° 21’ 36.33’’
E 4° 51’ 56.44’’

MOTORNA PILA, DLIJETO I RAKETE





Uz W139 tu je još jedna lokacija, društveno-kulturni centar **OT301** koji se nalazi južno, nedaleko Leidseplei-na, u ulici Overtoom, na adresi 301.

Povijest OT-a je slična kao i W139, zgrada je prvotno skvotirana da bi kasnije bila otkupljena po povoljnim uvjetima. Danas stanari, njih 24, otplaćuju kredit banci.

Suvremeni umjetnik i aktivist **Alex Fischer** bavi se između ostalog ob-radom drveta - obišao je gotovo cijeli svijet gdje je svojom mot-ornom pilom i dlijetom izrađivao nesvakidašnje, ponekad zabavne ali i kritičke skuplture. Od zapaženijih ra-dova su "afrička raketa" koju je radio u Keniji za Nacionalni muzej Nairobi i VLS-1, drvena raketa izrađena u Sao Paulu. Posljednji "raketni" projekt izrađen je kao reakcija na rušenje nizozemskog aviona iznad Ukrajine 2014. godine.

Uz rad u drvetu, Alex već gotovo dvadeset godina izrađuje i izlaže svo-je grafitne kopije metalnih šahtova širom svijeta. Upravo su šahtovi bili i povod sastanka s ovim jedinstvenim multitasking umjetnikom.
Zapažen je Alexov koncept postav-ljen prije nekoliko godina u W139 gdje je zidove prekrio izložbom pres-lika šahtova koje je prikupio na svo-jim putovanjima.



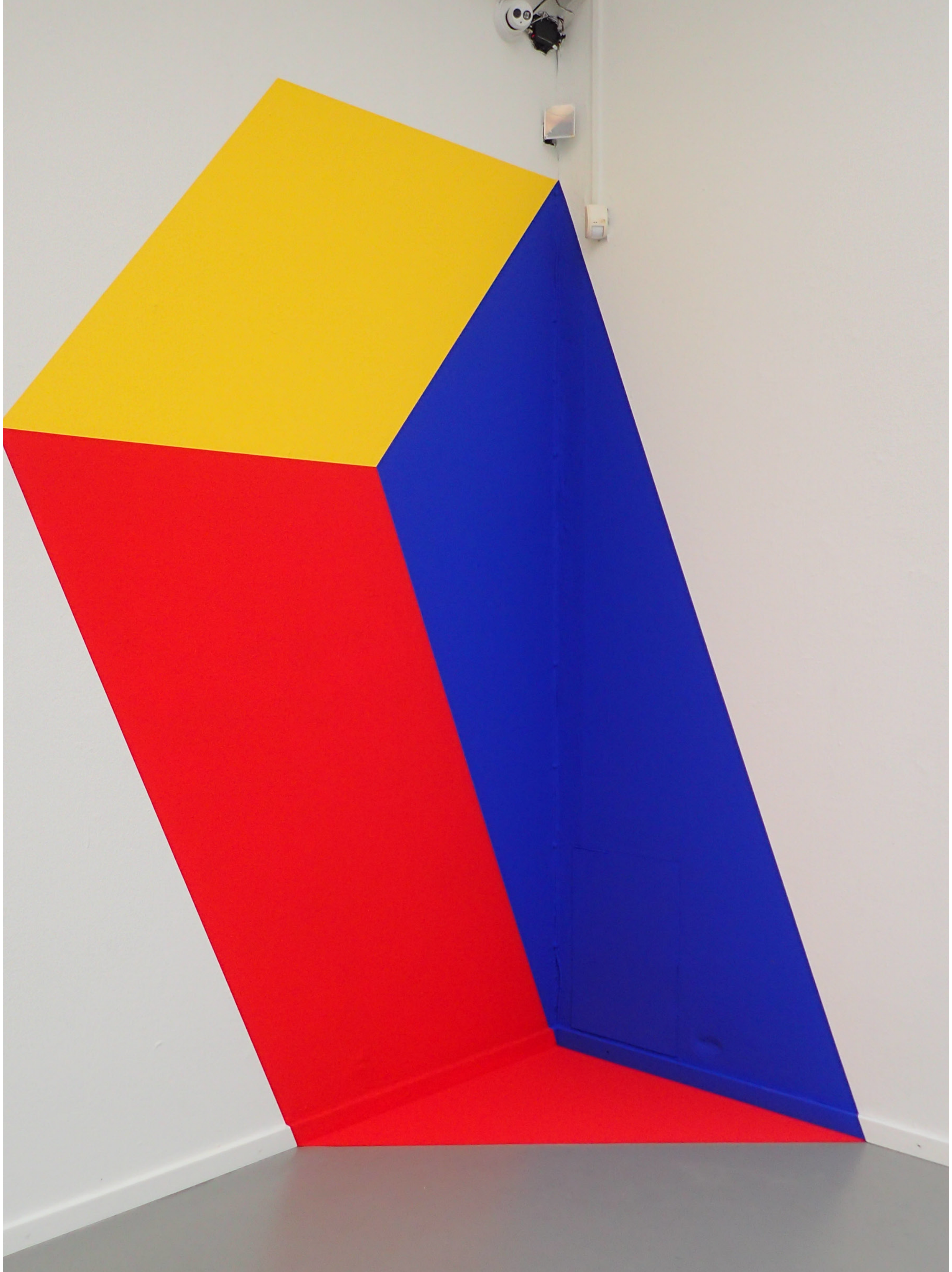


ARTI ET AMICITIAE

Rokin 112
1012 LB Amsterdam
Netherlands

N 52° 22’ 8.01’’
E 4° 53’ 30.16’’

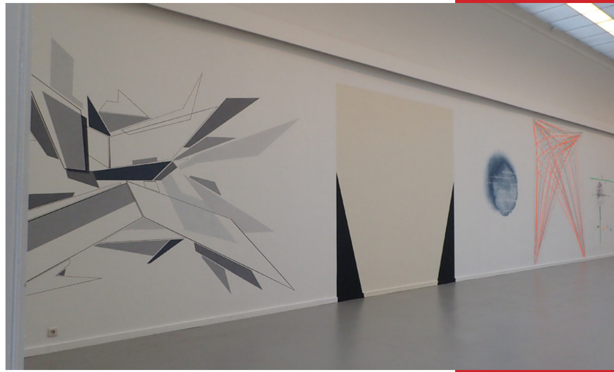
NEZAVISNA GALERIJA
UTEMELJENA U XIX. STOLJEĆU

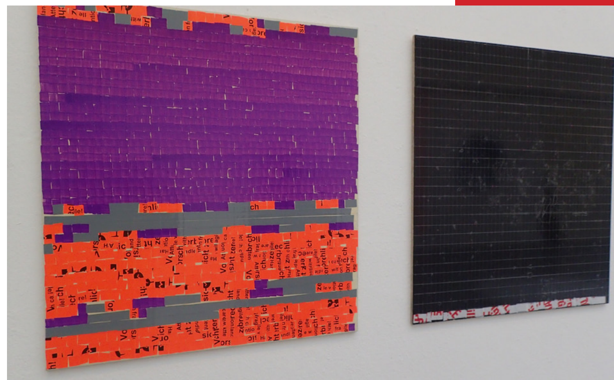


Arti et Amicitiae je sljedeća zanimljiva nezavisna galerija koju smo posjetili. Osnovana je još 1836. godine i nalazi se na adresi Rokin 112.

Izvana nalikuje na neku klasičnu galeriju, muzej, glazbenu školu ili knjižnicu, a takav dojam utvrđuje i stubište kojim se posjetitelj uspinje prema izložbenom prostoru. Zanimljivost ove zgrade je činjenica da je Arti jedina galerija u Amsterdamu s prirodnim svjetlom - strop je u cijelosti izrađen od mliječnog stakla što daje veličanstveni ugođaj.

U Artiju je upravo bila otvorena izložba umjetničkog kolektiva Rhythm Section s kojim Alex ponekad surađuje. Većina radova velikog formata direktno je iscrtana ili izrađena na zidovima, manji formati su postavljeni nasuprot, dok je u manjoj, zatamnjenoj prostoriji postavljena video instalacija.



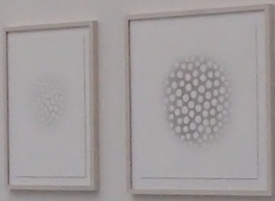







בראשית







DE PIONIER / CRITICAL MASS

Grebbeberglaan 15
3527 VX Utrecht
Netherlands

N 52° 4' 45.37''
E 5° 5' 53.68''

TEHNIČKA ŠKOLA PREUREĐENA U KREATIVNO-DRUŠTVENO-KULTURNI HUB


DE PIONIER

Osim Amsterdama, i drugi gradovi u Nizozemskoj imaju izuzetno razvijenu društveno-kulturnu scenu, odlično opremljenu infrastrukturu i brojne organizacije. Jedan od zanimljivijih gradova je Utrecht, koji se nalazi na pola sata vožnje vlakom od Amsterdama. Ovaj studentski grad često nazivaju "Amsterdam bez turista" što govori da na ulicama nema one gužve, a u centru se uglavnom čuje nizozemski jezik.



De Pionier je zgrada nekadašnje tehničke škole preuređena u kreativno-društveno - kulturni hub u kojem su smještene brojne organizacije i start-up-ovi iz Utrechta, od malih arhitektonskih ureda, nezavisnih video produkcija, te organizacija koje rade s djecom i mladima, imigrantima i slično.

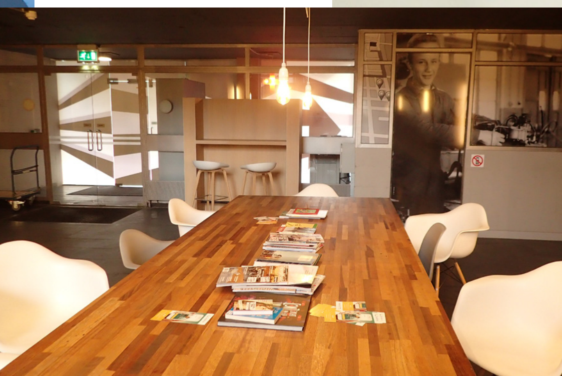


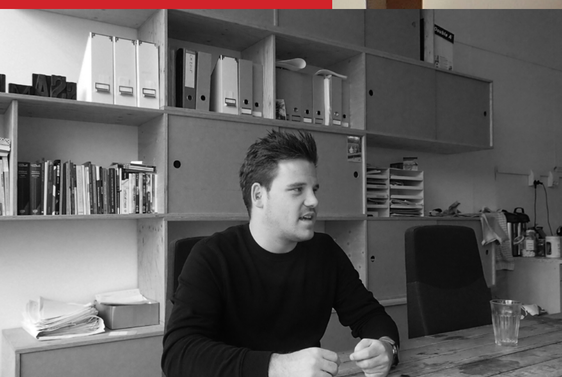
Jedna od organizacija koje svoje mjesto imaju u De Pionieru je *Critical Mass*. Aktivnosti su im usmjerene na prevenciju nasilnog ponašanja, netrpeljivosti, bullyinga. Kako bi lakše došli

CRITICAL
MASS

Critical Mass maakt interactieve tentoonstellingen, films en games die mensen laten nadenken over hoe we met elkaar samenleven en omgaan met conflicten. Critical Mass speelt met moeilijke thema's die iedereen in de samenleving raken.
www.criticalmass.nl







do svojih korisnika i potanuli ih na sudjelovanje koriste nove tehnologije i suvremene umjetničke prakse. Većina akcija zasniva se na kombinaciji recikliranja brodskih kontejnera (!!!) i drugih industrijskih materijala s informatičkom interaktivnom opremom i društveno angažiranim radom. Najveći projekt koji rade u suradnji s osnovnim školama, *VRIEND&VIJAND*, sastoji se od mobilnih brodskih kontejnera koji su preuređeni u pet odvojenih soba u kojima se sudionici / gledatelji suočavaju s traumama vršnjačkog nasilja i neprihvaćanja različitosti, ponašanja s kojim se često suočavaju "oni drugačiji".

Drugi multimedijalni projekt, *ONDER SPANNING*, bavi se naslijeđem Drugog svjetskog rata, te razlozima i društvenom klimom uoči njegovog početka. ---> http://www.criticalmass.nl/portfolio-item/onder-spanning/

Treći projekt, Kind onder Vuur, mobilna je instalacija u obliku crvenog križa također namijenjena osnovnoškolcima ... ---> http://www.criticalmass.nl/portfolio-item/kind-onder-vuur/

Jedan od voditelja organizacije je **Luc Lauwers** koji je do sad je sudjelovao u rezidencijalnim programima u Sarajevu i Novom Sadu.
Nakon kratkog i sadržajnog obilaska









više nizozemskih lokacija i upoznavanja s akterima tamošnje scene otvara se čitav niz novih kontakata i prilika za kulturnu razmjenu.

Unatoč velikoj živosti, brojnim lokacijama i vrhunskim uvjetima za rad umjetnici i aktivisti i dalje su pristupačni i zainteresirani za različite oblike kulturne razmjene na međunarodnoj razini, počevši od manjih gostovanja i organiziranja izložbi do rezidencijalne razmjene i rada na većim zajedničkim projektima. Takav odnos i interes za korištenje različitosti, kao i otvorenost za nove ideje i tehnologije, očito su jedan od razloga uspjeha nizozemske kulturne scene.

Zaključujem da nije čudo da brojne organizacije širom svijeta rado sklapaju partnerstva s tamošnjom scenom koja doslovce živi od različitosti

Izdavač:
KA-MATRIX – Udruga za društveni razvoj
Jurja Haulika 22 | 47 000 Karlovac

Urednica:
Manuela Kasunić

Tekst i fotografije:
Denis Mikšić

Hvala na pomoći:
Djordje Simic (Nauseahtake, Djoxfutura); Alex Fischer (OT301, Arti et Amicitiae), Marc Koolen (Treehouse, NDSM), Nadia Benchangra (W139), Hananja Venema (Utrecht), Luc Lauwers (Critical Mass)

Oblikovanje i priprema za tisak:
Studio Ratković

Tisak:
Tiskara & Copy centar Žalac

Naklada:
100 primjeraka

Zaklada
Kultura Nova

ka-matrix

Ova publikacija je tiskana uz financijsku podršku Zaklade "Kultura nova". Mišljenja izražena u ovoj publikaciji odražavaju isključivo mišljenja autora i ne izražavaju nužno stajalište Zaklade "Kultura nova".